

Гагатік Н.О.

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО БУДІВЕЛЬНИКА

На етапі сучасного розвитку суспільства актуальною є проблема професійної ідентичності особистості майбутнього кваліфікованого робітника будівельного напрямку. Розвиток сучасного суспільства характеризується інтенсивними змінами в соціальній, політичній та економічній сферах, які потребують задіяності висококваліфікованих робітників, фахівців та особистостей з високим рівнем професіоналізму в будівництві.

Вирішення проблеми професійної ідентичності знайшло своє відображення у дослідженнях Ж. Вірної, Г. Балла, К. Гуревича, Е. Еріксона, Л. Шнейдер, Е. Фромма тощо.

Професійна ідентичність розглядається вітчизняними і зарубіжними науковцями як основа сенсу життя людини (К. Абульханова-Славська, Г. Вайзер, В. Петровський, А. Маслоу, В. Франкл), як складова структури образу світу (І. Ханіна, Л. Шнейдер), як спосіб виконання життєвих завдань (Е. Еріксон), як досягнення за допомогою професії певного стилю життя (Л. Мітіна, Л. ОрбанЛембрик) тощо.

Розглянемо «професійну ідентичність» як поняття, у якому виражено компетентносте уявлення людини про своє місце в професійній спільноті, це певний якісно-позитивний результат професійного самовизначення особистості, який пов'язаний з такими термінами, як професія, профпридатність, професійна свідомість та професійна готовність, компетентність.

Становлення професійної ідентичності та формування професіоналізації досягається поетапним розвитком компетентностей кваліфікованого робітника-індивідуума. Спочатку накопичення досвіду, теоретичних знань – етап навчання; потім – психологічна сторона професіоналізації, коли здобувач освіти спостерігає, засвоює й уявляє себе й свою майбутню професію; далі – етап, усвідомлення реального стану справ, прийняття або неприйняття ним його як професіонала. Спостереження викладачів навчального закладу, дозволяють зробити висновки, що придбання професійної ідентичності відбувається в процесі навчання, здійснюється через творчу пізнавальну активність особистості, а також психологічну підготовку до ситуації професійної діяльності, опосередковано через розвиток проектно-технологічної компетентності, саморефлексії, моделювання, навчання професійним зразкам майбутньої діяльності й чітке визначення свого місця в ній.

Професійна ідентичність може сформуватися за умови прийняття здобувачем освіти таких факторів, як професійні знання, спрямованість на професійну діяльність, суспільно-професійна активність.

Процес прийняття професійної ідентичності у формі кваліфікованого робітника проходить у три етапи: етап формування професійних інтересів до будівельної професії; етап, пов'язаний із засвоєнням предметів професійного циклу і розвитком компетентного мислення; етап прийняття своєї ролі кваліфікованого робітника, майбутнього спеціаліста будівельника.

Таким чином, доходимо висновку, що розвиток професійної ідентичності майбутніх кваліфікованих робітників будівельного напрямку - це процес входження у професійне середовище здобувачів освіти будівельних спеціальностей, що передбачає ототожнення здобувачів освіти себе із професійною групою,

безпосередньо зумовлене ситуацією навчання у навчальному закладі, проходженням навчальної і виробничої практики з детермінованою позицією «Я» у професійному просторі, досвідом майбутнього будівельника.

Література:

1. Андрушко Я. С. Психологічні особливості становлення професійної ідентичності у процесі професіоналізації особистості//Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна. 2013. Вип.1

2. Марусинець М. Прикладні аспекти дослідження професійної ідентичності особистості//Соціальна психологія.2005.№ 3(11).

3. Остапенко І. В. Аналіз особливостей професійної ідентифікації як типу особистісної активності/І.В.Остапенко//Проблеми сучасної психології. 2013.